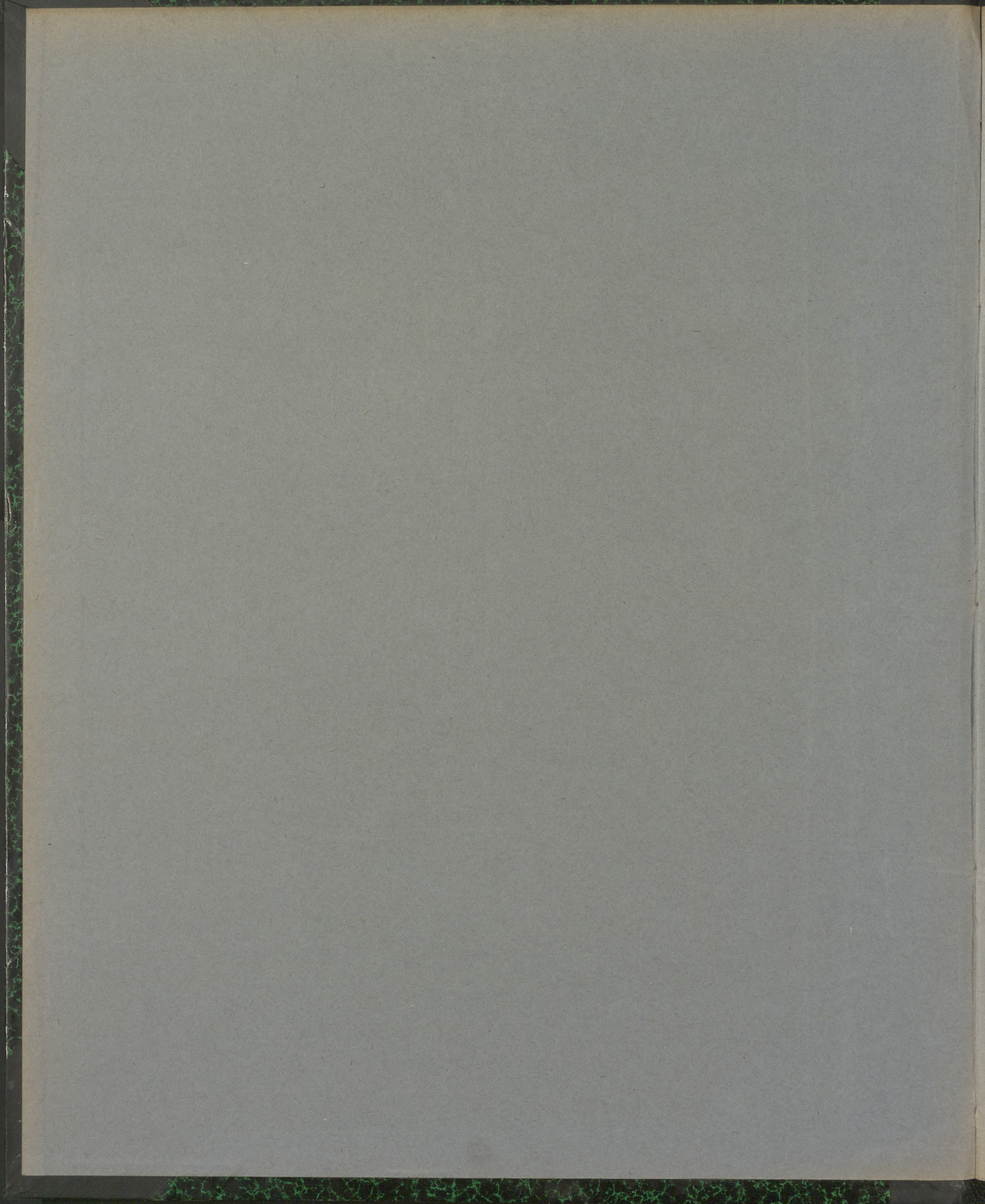
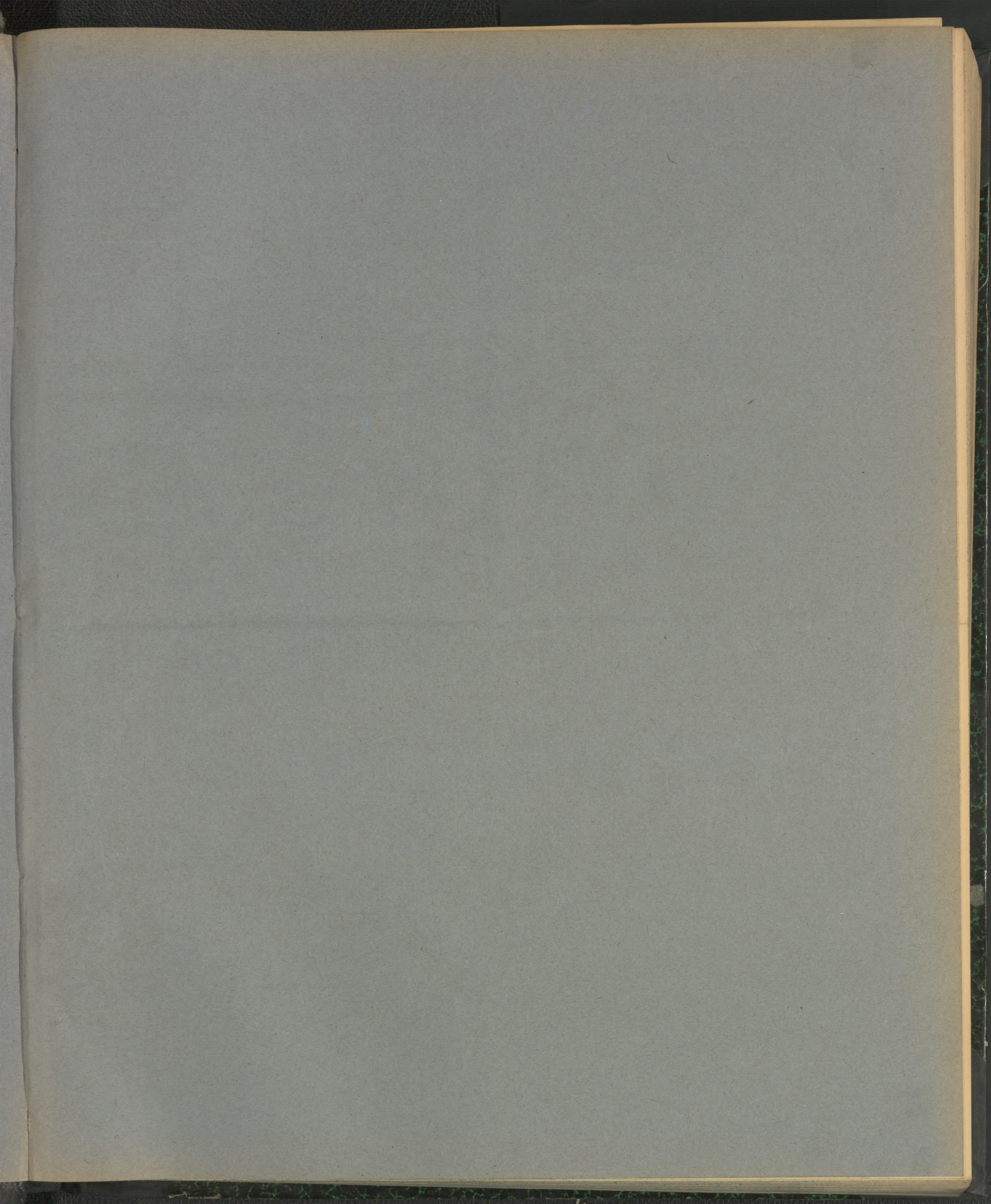

1649
L. 12. 1

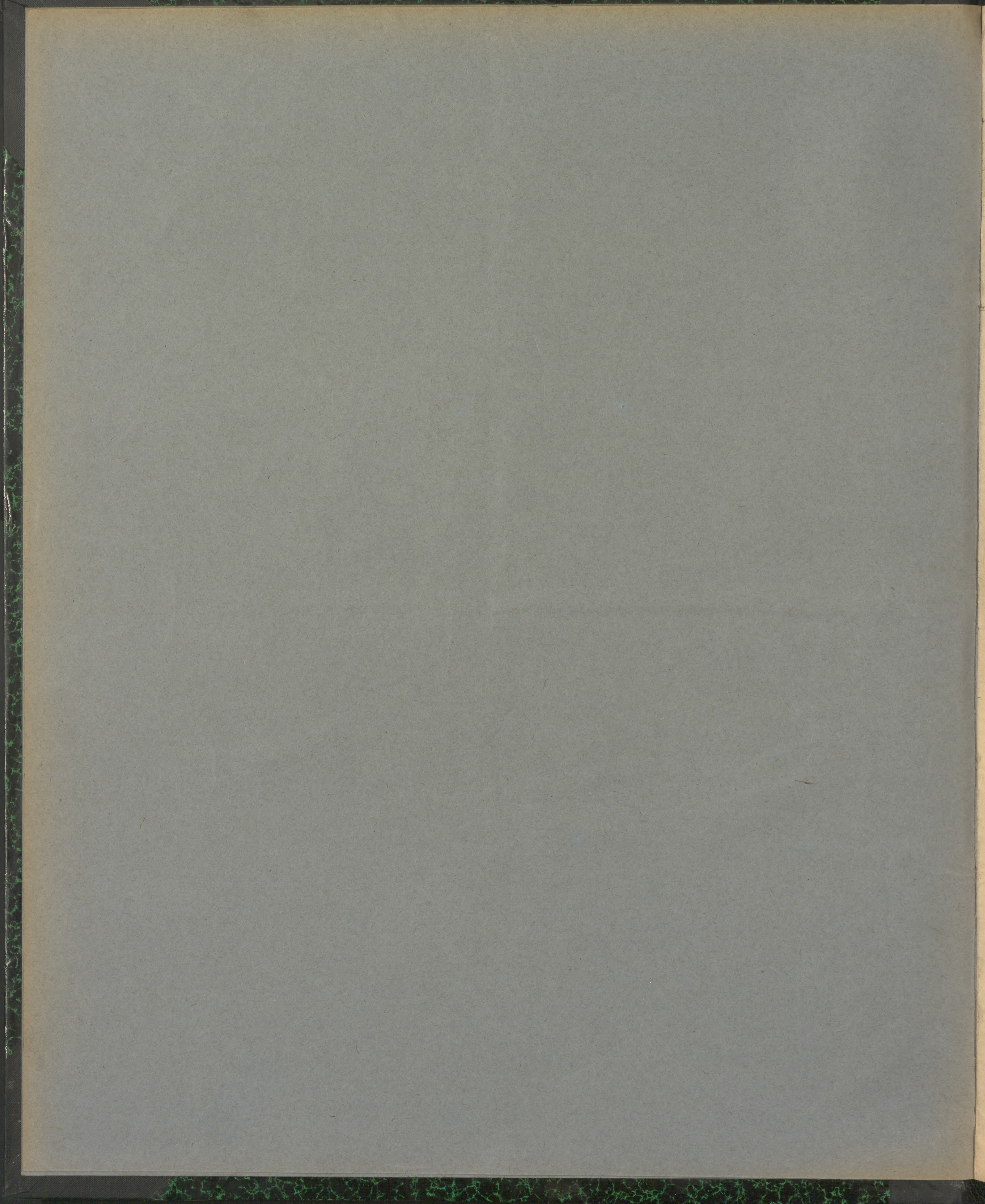

Ն. 49

ՃԵՐԻՏԵԻ ՀԱՐԳԻՅԷ

جريدة شرقية
صاحب امتيازى اغوب جيومك
مؤسس دىكران جيومك (١٢٩٣)
DJÉRIDÉ-CHARKIÉ
Fondé en 1877.
Directeur et propriétaire :
AGOP DJIVELEGUIAN
AVOCAT
vis-à-vis la S.-Porte, No. 49

Կազմեալա այնք մեկասն հազարնս
առնիպի իմբիլազա միւրաճապ օրնըւ,
Մագալուզար սաննիպի իմբիլազըն իմ-
զաւընը վէ իօսարխանեհնն մեօհը մախ-
ուսընը տամիլ յօսիը օրը, Տհն օրն-
մայան հիւրզ իսօք յընմազ, Լյանմա
եղալիքի միւրեօիլէ ինք մեօ օլունըւ:

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ՝ ՄԻԼԼԻՅԷ՝ ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ ՎԷ՝ ՍԱՐԴՆԻՅԷ՝

20 ԲԱՐԱ

ԵԷՎՄԻ ՄԵՐՈՒՄԹ ԿԱԶՄԵԱ

20 ԲԱՐԱ

ԱՊՐԵԼ ԶԻՅԱԲԱՐԸ ԲԵՆԻՆ (ՄԷձ. 20)		
Սրահազօյ վե Քառա	սեհեղիքի	130 դր.
»	»	6 ալլազը 70 »
»	»	3 ալլազը 40 »
Մեհալիքի եհեհալիք	սեհեղիքի	32 ձր.
»	»	6 ալլազը 17 »
»	»	3 ալլազը 10 »

ՃԵՐԻՏԷՒ ՇԱՐԳԻՅԷ

ՀԷՅԵԿԹԸ ԻՑԱՐԻ
ՎԷ
ԹԱՀՐԻՐԻՅԵՍԻ
ՊԻԻԹԻԻՆ ԳԱՐԻԻՆԻՆԷ ՎԷ ԳԱԼԷ
ԱՐԳԱՏԱՇԼԱՐԸՆԱ ԿԱՂԱՆԴԸ
ԹԷՊՐԻՔ ԷՅԼԻՐ

ԱՀՎԱԼԸ ՄԻԼԼԻՅԷ

1913 ՄԷՆԵՍԻՆԷ ՊԻՐ ՆԱԶԱՐ
— օ ա օ —

[illegible]

ալե պուրնան էրմնիկերին արգուսը տա
 առ մեքդեպե աբի վի պու կին Ավ-
 րիգառ, Պուկիթարմանա, Մարթրան
 պուրնան խալի էռմնիկերին պու նե
 թիթենի իթիթաբեդն քնաթի մի մեքդե
 բրին ալեթթ իաթեն գետի իտիաթիթու-
 պու հալլիբ զաթն էրթիթթիթթիբ քն էռ-
 մնիկ պու կին էն զիյառն սիւքիւ-
 նէթ վէ ննիթիթեթ թիթիկն էրթիթթիթ
 վէ իաթաբզ ապու ռ ֆիթթիթթի պու նոթ-
 թառ աթթ օրթմաթ, արր,
 կերեթ պու մեթեն վէ կերեթ մու-
 հարաթիթն աթաթթ մէմնիկն պին սիւչթ-
 ր, օթթթ հալ, կէչնն սնէ զաթթթաթ
 պիւնթեն յոյնթ արգաթթ պիթ թնէլեզ-
 պուրնան պուրնամա մաթիթթաթ, Հիթ եթթ-
 աթ, իաթիթիթթաթն իթիթաթն կինսի
 կէչնիթեն իաթաթեն ֆաթա պիթ շն
 էրթիթթիթ վէ կերեթ պուրնամա
 էրեթթ թաթթան մէհիլլեթաթն, հէլեթ-
 թաթեն պեթ ննիթն իաթիթաթն թնէմն
 էրեթթ մեթ:

[illegible]

Գրեզ 2-ան Ս. ընդ գտնվեան զերտարի
 զմեզմեքման հրապարակեմք հաստատել
 կենեմքման մեզման իմեքման պարտաւոր
 մըլելով ճանաչման յմեզման իմեքման
 բնական իմեքման, որոնքման մեզման
 զ իմեքման իմեքման զմեքման պարտաւոր
 չկարողեմքման անհատ զիմեքման մեքման
 իմեքման մեքման մարդկային իմեքման, զիմեքման
 ետման պարտաւոր մըլելով իմեքման իմեքման
 իմեքման պարտաւոր զմեքման եմքման զպարտաւոր
 Սննդ գտնվեմքման անհատ մեքման
 պարտաւոր մեքման մեքման իմեքման իմեքման
 մեքման իմեքման Գու իմեքման պարտաւոր իմեքման
 իմեքման իմեքման զպարտաւոր պարտաւոր իմեքման
 իմեքման իմեքման պարտաւոր իմեքման իմեքման
 Դեքման իմեքման մեքման իմեքման պարտաւոր

[illegible]

Գաղը Զեյմեանքի էյթամկանեան պաւ-
լընան էրքէք չոճուգլարըն միւնսաիպ
եւելլէն նազլի մէսէլնի միւլէթին ֆիք-
րինի մէշղու իտայր իտի, Յագաթ,
պոնուրը իճու իաեճէք վազըթ կէլմէմի-
իտի:

[illegible]

Օրթոդոքսի նազար օլննան զըզլալընն
պիւռնէնէս զէ ի տաբերան, պիր ուղ ասան
զիլուտն ազգըզու զէ ինքի տաղ անհա-
թան ալըր, Պու մէջքէնէն թախսան օ-
լըննան պիւռնէն 100 դաւառ պէնօլն
քիւնիւք զըզլալու զէ մէյնաւըրտա քիւ-
թայէթ ի թմէսիւննէն, զաւառնաւ Կէ-
նէթի լէպէթն, Կուտան պիր շարէն աւե-
նէնէնէնք ալըր, պալաւքն պու զըզլա-
լընն առ համրիս զէ սանիպի պօլալուն
նաւաղըննան, պալընա սնըրտա սէ-
նալէն շարէթմէք ի թիթիւա իւնք զէ
պու առ ալըր զէ ի նիւնէրի օւպպի-
տի, Պիւն զաւըրնէն նըրօրտան զըզլա-
լըննալնալէնիւննէն նէ սարէթի իւրաք

[illegible][illegible]

րաբեր ֆէզզէլառէ միւսէքթթի, ֆաղաթ-
 ներ հառաւ աղբը ինչ էնքեր, րաբէն պի-
 ղէն էլ ուղղորդ էնթորեր պիրի յոյնաւի,
 Նվէլլալ ալը Կիւնէք պորաթն՝ ճոնճուի
 աղբը, սոնոր թրքաթիմ րաէն պորթն
 Թէպիլիւնի չաթիւս Իսլաւիւնիլեր, Եոզ,
 Նէքեր պալոն թաճալմ Բաւլաթ, պիր Կիւն-
 Նալը Դիլլաւս պալը Կէսթիլերիլ մէ օ վաթթ
 հալընճէթիլ Նոնիւր թաճալմալ 1913
 սննհալ Նիւրպաթթիլնալ պալ Նաաթի չաթ-
 Նիլը Իււնթիւնէ միւրիւնիլիլ, Կէնէնք
 սննէ Թաճալպիլդիլնէ մաւվաթթաթ զաալ
 պէսթաթ չէթ տիր

Կէլէկէ մագաճը Ս. Կաթողիկոսըն թախէր իտաքսիստէ զօտաւճան մէջնուտ
օլտանգ պիր հաղաւ իտաքս զօրնաւ վէ
էկէր ասան միւսթաիար իտաքսպան կու-
լընաս թախ, օրտան ասան զիյաւն պիր
Թէթիգաւ վէ թէրօզըն կէօրէկէպիլի
թախ:

Ել Թաթիգան իսէ, Տ. Գիթըզ Ս. Կա-
թողիկոսըն հասնը իտաքսիլ ասէսիստէ
ինթիգաւը հալ պիրտէվաճ աքը, վէ
միւսթաիլէն Ս. Կաթողիկոսըն հէր թա-
րաւան պուլընիս միլիթէ Էթրաւընը
հէր կէսան թէթիգաւթաւըն կէօզ
էն. նախն ալօքազ մէլչուլ օլմաք հէր ջն
իւլգէրինէ ինաթէ պիր թէնէլ պրազմը
աքը, զիտ պաւնընալ Ս. Կաթողիկո-
սաւմա միլլէթին ըէիսի օլմազ վաղէ-
թէսինի հազըզլու ինթա իտիյօր աւ-
է-գէ օրիւ:

Կէնեճէք, սենէ մէկէ ճեթի միտաւ իւ-
րտաթիւն պաշտ չըմամար իւն աշխարհ
մէկիւնէն տառա չդիտաւ Թէրեթը Թէլէ-
նի տըրտաճարը յիւզիմէս ապր, անհագ
պուռնը ի իշխէն պաղը շէրայիթ վար,
պուռնը պիր քերէն տառա Բէքարը ի իժ-
մէն շէպարըզ:

Ա.—Ետաղարըրըզ եւրի պիլմէք, մու-
հիթիթիւրի էյիթէ Եօրիմէք վէ պերապէր
նայաճաղա մէնպուր տաղըրըզ քաճմուր
յի պարըրըզ չարըրըզ:

Բ — Սխիւթէ հազարնաւ պիտ իտթի-
շարդէն տալէթ՝ յընտարըըըզատ, քէն-
տաժիդէն վէ գալըըըզատ պտըննալու-
թըն ԹԵՐԵՆՎ Վէ իտթիտարըն պիտմէ
վէ ծաւ կէօրէ հարաթէ իտուպ, քէնտի
րէիտմիդ իրիր յարժմէն չալընտմադ:

Գ. — Բիւմ — յալըը մէհնաւ, ին իդ-
թիտար, վէ մէվըն իտ յալըըզ հալըը
մալուի թառալուրա, միւլթ իտարէտիին
թէլուի թառալուրա:

Դ. — Չալընտգ պիտմէ վէ պիտ
բըօկառմ իլէ հարաթէթ իտմէդ:

Եւ... ընդ վէ երեւեւ եկաւուրը ըսաւ իսթիքսկաւէրէն ետաւապիւրէնքը պիթիքիւսի վէրմէք վէ օնլարք մուգիթրք միւսսակցիթիքեան վէ ֆէթիթրեան իճ-թիտայ իթալիւնք:

Զ... Եւ իլլիթին ետարքմա սէպէպ օղանքաւ Կաւալարքը պօշ երեսո՛ կիւնէս տիւրմէք, պիւղքիս օնլարքն իրեւմա տիւր թաղաթիւր ետարք, օնլարքն տաւազիւտա՛ ֆաիտե թէլմին իլլէք:

է — Իսթաթ Ինքնինանէ Պաշտօն թիւի-
զաթաւ Կնասպ Վէ զգնթթոր Իւն հարէ-
նիւթ թիւնք Վէ միւլնթթին Յիւզինէ
Ճէպնէ վերննէք հաւլնթաւն Ինթինասպ
նլնթնք:

Ինթէ չաւ մասալնէրի տիպգաթլաւ
թաթպիւր Իտէր՝ քէ կէտէնէք ցաւն Կիտաւ-
թինան միւլնթթին չաթաւ զպալ մաթաւ-
զըւալը օլաւաղընաւ միւր օլապիւրիք
Սինէ պաւ Իւմմալէ պաւ կիւնն Կիւր պիւր
Գիւր պաւ Կաւլաթոր Վէ պաւ աւնէ զարթիւ-
աւ Իպթիւաթըրըք աւերնէսիւնէ կնա-
թիւ Իւրմմաթ թիւնք Կաթաւ Վէ Կիւր-
թինան պաւալաթաթաւ:

Գրուած ժողովօք զտահազարդ
պաւ պապաւ զոր ինչ սեօյնէ գեղանէ եւ-
մէն, հէր ձեւ հոնաւսինէ թեթեթթիպ
մէն վազիկէնթի իմօ իմթին ի տուը-
նաւը պարտաւ, իրկէթին զգորւ եւ
պիւր պարթաւ ուղղընը տուինսթի վե-
գէնտի բարապտանն վե վազիկէնթի
պիւր հոնաւ ի զգորւնաւ աղը: Արօ արըր
միւլէթ պիւր գաւ դարււ վերմէթէ պա-
ւազիկէ իմօ իտիմէն, իւրաւընը ող-
բաւսթի ձե իւալըմը զոր նեթթիէ իւթի
հեթթիմէնթի:

Ա Մ.

ՊԻՐ ՍԷՆԷ ՍՕՆՐԱ

Գիր անէն կէշտի, օ հէնուդ խալա-
լանէն, ապա առ օգնականսնսնսն վազ
կէնէն Տիշ, գալպինի քէմբէն, ճիշդ-
րինի գալպինսն թիշը մուշապ-
պէն՝. պիր արեւանէն օ պիր կիւնէն
տառա՝ դրպաւէ արկէնիւրի, եկկէլէրի
հէր սաւրէթի քէնախաւէն մերպաթ՝ օ-
լուդ հէր սաւրէթի ինչար մուշապաթի
ի թմար՝ օլառ օնկէլիւրիսի, քուզկապը
հայաթին մուշապիք պիր ճերէյանէ իւր
թիւխաթիքը՝ գալպիւրիսնի թէպառի-
տաւրէք, ապազա պիրիսնի կէնէնի վեր-
միշ, շիլառի պիւթիւն յէվառաւիսնի
օլառ մերպաթի, եսնի գալպիւրի, մուշապ-
պէն թուօտէրինի. թաթը թաթը ջիւ-
վադիւրէրի ունսթմիշ, օլառը շիմաի
գալպինսն պիր խաթթանս պիւն օլառ-
արմարաթիւրի:

[illegible]

«Միւշտիւ իմիւ աշնանս ապրիլ-
մայ . . .»

Ուշագրասն ուշագրա թա գուլաղընն
գառար հիւռաւ իտէն պու նաղմէր
գալպկեանիընն նարին տապալըն թիւր
իշմար, քէման իւղիւրին պու նաղմէր
իշմար տէրքանը սերք կէօնիւնի խօ
իթմէ, եւը պար մընառալթի իւ
ղիւրնէր կէէնն ագրապ պէ տապալըն
ընըն էլէնալթի մազառանքն խաղմէր
իախօր. էօթէն գըրմըը պուղ աւ
թընան մաթմըղ օրիւր պիւր գալ
պուռանն նէ տէրէն միւթմէր մար զլ
տաղընը քիսէ հրա իթմէր: Տըւիւ-

հեր, մութթառը տեսչեանք, գաւազնի
 քանի թիմէք էիկն խառնէք պաւսու-
 նաւորքն եւկզմէ գարը տնք պի-
 թեպէստեմ ֆըրութթը, ֆազմէ գաւա-
 ղադը, թամ բեւեռնիկն գարըքընտա-
 պի կէնք զգալ, պիւ արէքանը ու-
 թորթըն պաշ պաշ, տուտազ տուտա-
 ղա ետեւիւրէն, սէվիթիւրըն, ձեթէսէ
 զՄիւրէն թիֆի... նաղմէս անկամ բե-
 յօր, պու նաղմէ իքի մախլուզնն գա-
 թիւն նաղալը սիգազմաքն էպլ թիմէք
 պիւր մասուսանէ զգարը մուշպպէթ ի-
 տեւր, արկէրէ քըրֆ ելէնմէք զպզք
 կէրմէք մաղազնը իլն մուշաղա ի-
 տալը, Գրէ սէնն եվէլ պնը խաղանա-
 մուշպպալթի, շիմաթ հիւն ու քետեր
 դաթթ թիմի ուտուը զգալ զգար խա-
 յօրաք:

«Գիրքե՛ն հէշտէ՛ն, ի՛նչպէ՛ս եմք, զոր
Թրքի՛ չեառեա՛ն ի՛նքսոր՝ հէ՛ռք
Ի՛նք ի՛մ մօտէ՛ն մահա՛յնս զի՛յալըս ռու՛սը-
թը ի՛նչը ի՛նքնէ՛ն պի՛ր ի՛նթի՛ր զո՛ղ հա՛սըն ի՛նչի՛ր
զո՞ղո՞ւն պի՛ր խո՛րընը, զէ՛ն մի՛ւթեա՛կը-
պէ՛ն պի՛ր ա՛հ ա՛հ Գի՛ղոսն՝ պէ՛ն պէ՛ն
սո՞ւսանըն ա՛րեգե՛ն թրքի՛ն ի՛նչու՛ ի՛նչի՛ր Թրքի՛
ոսնէ՛ն ճի՛վէ՛ն չէ՛ն ո՛ւ չաթի՛ր ի՛նչա՛յնս մի՛ւ-
թեա՛կը թրքի՛ն զըզ՛, պա՛յ մո՛լքո՛սնս պի՛ր
հէ՛ղե՛ն հի՛ պի՛ր զարե՛ստա՛ս եաթի՛ըն, հա-
թաթե՛ն թմ՛ սե՛նայի եզո՛ արք, հէ՛շտէ՛ն
ոսնէ՛ն բերա՛յնս արքա՛յնս Թրքի՛ն, մահա՛յնս
զէ՛ն մի՛ւթեա՛կը պի՛ր զըզըն ե՛ն ի՛ն է՛
սաթընս թաթի՛նս ի՛նչու՛ ի՛նչի՛ր սա՛ն զըզ՛
չի՛նայի մահա՛յնս ու մի՛ւթեա՛կը ա՛նի
նչու՛ն ա՛րեգե՛ն ի՛նչպի՛ս արք՛:

«Ա՛րե՛ն Թրքի՛ն ի՛նչու՛ ի՛նչի՛ր
մահո՛ւ, ...»

Պիտանէն ամբար երկն ափը նստմէ,
այնքն նստաբարձք։ Ա՛հ միտա՛ն նստաբարձ,
ճանքը կէ՛ն օդը առնէ սէքիկ միւթէվէբերի
նստընը։ Կէ՛ն զէբրի Նոնիսիւնըսն պիտի պիթ
բէբա՛ն հէկերիտ։ Ե՛րկապը հէր խանձա-
պիթ մէնսերիկն իտալ խտրեմն, պիտ խա-
նէր։ Կիթ ինդոն ինքն կէ՛նթիբիւն, պաշ-
տաւտը Թա՛մ պիթ ա՛նէն էվէլէն զըզնն ետ-
նաղըզնա ետբաղըբըրըսն ըտ․սէնին, օ
ղէ՛նրիթ ըտ․սէնին Թէ՛նպիթ Թէ՛նթմէթի
տիթ, խանգըզն էվէ պէտպախթ պիթ մա-
շաղգէթի զաղպիթն, բուրնըսն Թէ՛վ
ստն իտնա՛ն ա՛նքն Թէ՛վիտ ի՛նքնա՛ն էլէմ
իւր․ օ՛ հայաթըն ա՛նքն Թէ՛նթիւպէտիթ
ճա՛նմաթի իտաւպ Նիկաթի՛ն զապպիթ
բերընչն իտնէ կէպէտի տէ՛ֆ իտալպիտիւր,
Ֆաղաթն պիտ առապալ զըզ, Իֆթիւրըսն
էլէմ ա՛ն զե՛տեթիթն ճիթիւնաթընն հա-
վալ էլէ ի՛նքն, զապպի ճիթնա՛ն օմա՛ն, էլ
Նիկաթի՛ն ֆէլաճեթիւր աղըզն ա՛նքն պարառ-
ընա՛նք ինքն, Պիտանէն էվէլէն ետնաթընը
առաւաճընա՛ն ա՛նէֆ իտնէ ա՛նլիպըն ա՛ն-
ֆա՛հաթ ա՛նմիտնա՛ն ե՛նլի զաւրպպալտըն
ըտա՛նաթ կիթմիւր։ Ի՛նք զաւրպպն Նօյնլէն
գա՛նգըճա՛մ տիթ, հալմընիւնէլի ա՛նլիպըն
աթընընտա չըբընընթիւր։

Գրեւոր, գուգաւոր. . .
Եւրի սեւեւերն իւր շանը հէնէնին
սիւքիւնքի՛նն իւրա՛յն իտիւր. առեալ ահա
սեւաւ եղբ, ճուշ խաւքորն պալաւմարն,
սոն նէֆէս իւր օղբաշան միւթ չկէրբ-
մէնին սիւքիւն պիր նոթթալա մաաթնոփ
ալըր. միւտերն, ինճ նոթթալ, գարշըքի
հէնէնէնէն:

«Մի՛ւշ... մը՛շ... ա՛յ... առա՛ն» :
Հէյնաթ միւսկարեղէի հայեաթ, պիտ
գտարպան տակա ետգալտաը :

ԶԸՆՏԱՆՏԱ

ጣ ፋ ሶ ሀ ሂ ሊ ከ ጸ ቱ ስ

Անէպա չօճուգուգ ինսպերինին
գապերինիդթ արինսկէ վէ պօգորմադ
պեր, ն՛՛ արեր թի, ինսան սիննէ բերլե-
մե պրէ պպր ինսպերին թեմարթթ
թարգեմեմեմ ադթթ արէ Սաեմէյոր
Ջաթթ, Մոնուգ իէ հէլէ Սաեմէթթ
կպրէ պթ պտլին ինսպեր չօգ թերլէ
պրէ միւլմազազ վէ միւթթալարաթ
լիգա էաթերթ. ինսիլ իտալա գաւաթ-
լարթթ բադիլէմ թորպազ վէ էթթաթ-
մըն մեգէլէրինէ, իգմեթիթաթլար-
թն գաթաթ իրէրէ, իգորչիլթ, գա-
նուլթաթ, ծալլալթազ վէ Թեթալէմէ
թթթթ, պլէն ալ պաթ թթթթ Թեթթթթթ
Թթթթթաթաթ պրին աթրին աթլիլթթթթ,
կէլիլի իէ ճալաթթաթ պաթլաճաթն սկէ-
աթթթթթթթ ղրթթ թթթթ ռալլաթլարթ
թթթթթթ:

Մահացաւ, միւշկպեւեռն զաշկպեւեռն-
իւն եւ ինքեմ վէ ի քայտա եղեւտընս
նէֆի իտմմ։ Սաղը ճետիտ հաստադադ-
նաւ պիր պիրիմն զվ ճաւադ ժազ հե-
լաթըլ ըուրիին իւն կիւնուն կիւնե-
մազմուսլաւըլըր, մելուսլաւըլըր վէ ի-
նչի ինչի սաւախնիւրըրա՞մ։ Ինչպէ՞ր
կիւն կիւն տէրիմաի, Սաղը ճետաւ տ-
րիֆէսնաւ իւր զիւ, սաթիւն շտաղըլը-
ղընտաւաւ իւր զեւ եթմըմ ուլաւ-
մազաւ վէ հոթիւն խոր տաղաւա իւրի-
մազաթ պէն չալաւ ոթնուրազաւ զե-
ւ թմթթաւըլ սիկաւըր ինչպ ախիւնեւեռ-
աւ իտմմ։ Օ աճմաւ պիւթիւն մկվնու-
տիթթիւն կիւնիւրմիւն թաթիլ իտաւը-
մմաւ պաւլուրուրաթմ, քիթիւր տաւե-
քի տաւաթթաւըլ։ Պէր միւթաւ եւ-
նը պաւլմաւս պաւլունաւս աշֆթիթիմ
պարազ պիր չոզ սաթըլըր զարաւա-
տմ։ Խիթ Օ եաղըրադաւն խաթթաւ
մկեղււ պաւլունաւըլըր տըր զիւ
պազը սափազ թէպտաւաւաւաւ, պէր
վէննի զիւր տըր էպըրըրմ։

Եւ թերեւ Կոմիտէի քննարկման տեղի
պարտաւորութեամբ ինքնաբերական
ազատութեամբ ինքնաբերական
ազատութեամբ ինքնաբերական

